

Mr. Zlata Živaković-Kerže

OSLIKANI CILJEVI GRAĐANSKOG STRELJAČKOG DRUŠTVA U OSIJEKU

Građansko streljačko društvo u Osijeku osnovano je 1784. godine. Njegovo osnivanje tumačimo kao reagiranje na opće političko i vojno stanje u Austrougarskoj monarhiji. Naime, od početka djelovanja Društva isticala se tzv. društvena svrha koja je podrazumijevala njegovanje muževnosti i unapređivanje rukovanja puškom u cilju podizanja opće obrambene sile.¹

Građansko streljačko društvo predstavlja jedno od naistarijih sportskih društava u Osijeku i u cijeloj Hrvatskoj. U prvih desetak godina postojanja članstvo nije bilo osobito brojno, a činili su ga imućniji građani i više činovništvo vezano za vojsku i aristokraciju. Ugled Društva i broj članova rastao je iz godine u godinu. Moglo bi se reći da nije bilo uglednijeg Osječanina (plemića ili građanina) koji nije želio postati članom Društva. U najranijim godinama djelovanja dominantnu ulogu u Društvu su imali slavonski velikaši — grofovi obitelji Normann, Esterhazy, a posebice grofovi obitelji Pejačević.² To je i uvjetovalo da je Društvo u tom razdoblju bilo Društvo zatvorenog tipa, Društvo elitnog sloja građanstva.

U Društvo se nisu učlanjivali samo osiečki građani i slavonski velikaši, u njega su pristupali poznati ljudi političkog i društvenog života onoga vremena i izvan Austro-ugarskog carstva. Tako je 1825. godine kroz Osijek prolazio i u njemu kratko boravio portugalski princ Don Miguel. U lieto 1832. godine u Društvo je bio inkorporiran i Husein beg Gradašćević — Zmaj od Bosne, koji je tom prilikom Društvu poklonio i 5 dukata.

U Knjizi inkorporiranih članova sliede po godinama popisi strijelaca. Po niima možemo pratiti prirast članova učlanjenih u Društvo, te njihov nacionalni i socijalni sastav.³

Godine 1804. Društvo je započelo gradnju zgrade (streljačke kuće) u Gradskom vrtu u Novom dijelu grada Osijeka. Zgrada je dovršena 1805. godine potporom člana Društva Ivana Nepomuka grofa Esterhazy. I u daljem razdoblju članovi Društva su besplatno popravljali svoje društvene prostorije. Konačno je pred kraj 19. stoljeća, prigodom proslave 100. godišnjice Društva, proširen prostor streljišta. Temeljite obnove zgrade bile su izvršene u dva navrata — 1892. i 1905. godine.

Streljačka sezona je počinjala u proljeće, a različita streljačka natjecanja bila su održavana tijekom cijele godine. Posebice cijenjeno bilo je tzv. »kraljevsko strijeljanje«, održavano u mjesecu rujnu. Za svako streljačko natjecanje članovi su dobivali pozivnice, a pozivi su bili objavljeni u društvenim vijestima osječkog dnevnog lista.⁴ Skoro redovito su osječki strijelci sudjelovali u mnogobrojnim međugradskim natjecanjima i osvajali značajna mjesta.⁵

U Historijskom arhivu u Osijeku i u Muzeju Slavonije sačuvano je mnogo dokumenata i predmeta koji su vrijedan izvor za rekonstrukciju rada i djelovanja osječkog najstarijeg sportskog društva. Prema dogovoru odgovornih osoba iz Muzeja Slavonije i Streljačkog saveza općine Osijek dokumenti i predmeti iz Muzeja Slavonije pohranjeni su u »Muzejskom prostoru« streljišta »Pampas« pri Streljačkom savezu. Oslikani streljački ciljevi, izloženi također u streljištu »Pampas«, nisu fond Historijskog odjela Muzeja Slavonije, nego su u vlasništvu Streljačkog saveza općine Osijek.

Oko četrdesetak, danas sačuvanih oslikanih pravokutnih, kvadratičnih i okruglih drvenih ploča Građanskog streljačkog društva iz Osijeka ne predstavljaju samo likovnu zanimljivost, nego su i izuzetno vrijedan kulturno-povijesni materijal, koji nam rječito govori o prikazima i ljudima Osijeka prije više od stotinu godina. Na prednjoj strani te su ploče oslikane različitim prikazima, koji su popraćeni više ili manje duhovitim tekstom. Najranije sačuvana ploča je iz 1787. godine, a najkasnija, jako oštećena iz 1940. godine. Danas je sačuvano 45 oslikanih ciljeva. Međutim, znamo da ih je bilo mnogo više. Tako je u Knjizi Rudolfa Franetića, izdanoj u povodu proslave 140. godišnjice djelovanja Društva popisano 73 oslikana cilja.⁶ Do danas je stjecajem okolnosti mnogo ploča nestalo.

Osječki strijelci su, vjerojatno, kao i zagrebački, ideju i poticaj za oslikavanje drvenih ciljeva dobili iz Austrije, a posredno i iz Njemačke.⁷

Raspon tema na oslikanim ciljevima Osječkog društva je velik. Na okruglim i četvrtastim drvenim pločama nižu se pojedinačni likovi, životinje, scene iz lova, pejzaži, šaljivi prizori, alegorije, mitološke scene i drugo. Po natpisima na pločama (koji su sve do 1918. godine gotovo uvijek pisani na njemačkom jeziku) može se zaključiti da se zapravo radi o dvije vrste ploča. Jedne su tzv. »ploče za uspomenu«, a druge tzv. »jubilarne ploče«. Samo tri ploče su signirane i to imenom Johann Rau iz Münchena.⁸ Inače, većina ciljeva je proizvod neškolovanih, vjerojatno domaćih zanatlija, soboslikara. Prizori su skoro uvijek (osim nekoliko četvrtastih) naslikani u krugu ili u ovalu, koji zbog pravokutnog ili kvadratičnog oblika drvene ploče oko 50—60 cm visine i širine) stvaraju u svakom kutu trokutasti prostor. U donjem dijelu okruglog ili ovalnog prizora obično je smješten tekst. Na većini okruglih ploča tekst se nalazi uokrug u rubnom crnom polju ploče. Do danas je sačuvano samo nekoliko kvadratnih ploča oslikanih po cijeloj plohi. Iako se teško može, po izboru tema, razdvojiti želja naručioca od slobodne imaginacije autora, ipak se na mnogim streljačkim ciljevima uočava prepisivanje podložaka.

JUBILARNE PLOČE GRAĐANSKOG STRELJAČKOG DRUŠTVA

Najveći broj danas sačuvanih drvenih ploča Građanskog streljačkog društva pripada skupini »jubilarnih ploča«. Ti ciljevi stvarno simboliziraju jubilej, godišnjicu članova ili Društva u cjelini. To su većinom okrugle ploče sa crnim rubnim poljem na kojem je napisan jubilarni tekst s godinom učlanjenja u Društvo i godinom koja simbolizira godišnjicu proslave. Ploču je naručivalo Društvo u čast proslave jednog ili više članova. U sredini takovih ploča prikazani su simboli Društva — streljačka meta, hrastove grančice, anđeli i zastave. To sve ukazuje na sugeriranje teme od strane naručioca. U pravilu se u njih nije gađalo.

Različita od većine »jubilarnih ploča« je jedna od najvećih po promjeru (1 metar), ploča datirana 20. kolovoza 1904. godine. (Sl. 8) Različitost je još i u tome što je ploču naručilo Društvo u povodu proslave 100. godišnjice izgradnje »streljačke kuće«. U crnom rubnom polju nižu se riječi na njemačkom jeziku, koje naznačuju jubilej. U donjem dijelu okrugle ploče vjerno je prikazana streljana i »streljačka kuća« u Gradskom vrtu u Osijeku. Pločom dominira 11 poprsja članova streljačke uprave iz 1904. godine. Deset likova je podjednake veličine, dok je lik grofa dr Theodora Pejačevića, tadašnjeg streljačkog nadmeštra, nešto veći. Svi likovi su uokvireni hrastovom grančicom — simbolom Društva. Ispod svakog poprsja se nalazi bijela traka s imenom i prezimenom oslikane osobe.

Standardnog su prikaza 18 »jubilarnih ploča« osječkog Građanskog društva. Ploče je Društvo naručilo za jubilej svojih članova. Od toga broja samo dvije ploče su s grupnim prikazom članova, ostale su s pojedinačnim poprsjima. Sve su s istim simbolima Društva. Likovi su prikazani anfas do pojasa i uokvireni hrastovim grančicama. Od 1913. godine ploče su s dvojezičnim natpisom, a od dvadesetih godina ovog stoljeća slijede natpisi samo na hrvatskom jeziku. Iz te grupe sačuvanih »jubilarnih ploča« četiri ploče su s originalnim fotografijama članova Društva. Fotografije su u izbočenom drvenom okviru. Svi ostali simboli Društva su prikazani na pločama u dosta lošem stanju.

Skupini »jubilarnih ploča« pripadaju i ciljevi s drugačijim prikazima. Kod tih ploča se osjeća želja naručioca ili sugeriranje teme. Tako na ploči, posvećenoj jubileju 10. godišnjice članstva grofa dr Theodora Pejačevića (1888—1898), pored uobičajenih prikaza simbola Društva i poprsja grofa u donjem dijelu kružne ploče prikazan je dvorac grofova Pejačević u Valpovu, selu nedaleko Osijeka. (Sl. 7)

Isti prikaz ima i kružni cilj napravljen u povodu 25. godišnjice članstva grofa Gustava Normanna (Sl. 6). Jedina je razlika u dimenziji ploče, naime velikog je promjera, kao i ploča posvećena jubileju 100. godišnjice gradnje »streljačke kuće« u Gradskom vrtu.

Jubilarnu ploču koju je Društvo naručilo u povodu 50. godišnjice vladavine austrougarskog cara Franje Josipa I i jubilarnog Kraljevskog gađanja održanog 20. i 21. kolovoza 1898. godine, oslikao je izvjesni Johann Rau iz Münchena. Gornji dio kružne ploče uokviren je u maslinovu grančicu, koja se isprepliće s hrastovom grančicom i na njemu je prikazano poprsje cara u vojničkoj uniformi s ordenima na prsima.

Iznad careve glave je carska kruna i vjenčić kojeg u rukama drži ženski lik anđela. U gornjem dijelu ploče, također iznad careve glave je mala streljačka meta omotana bijelom vrpcom na kojoj je njemački natpis zavjeta caru i domovini. U donjem dijelu ploče oslikana je lijepa veduta središta Gornjeg grada Osijeka. Pogled dolazi s desne strane rijeke Drave.

U istu skupinu ulazi okrugla jubilara ploča posvećena 25. godišnjici članstva Osječanina Karla Axmanna (1884—1904). (Sl. 9). Prema istovjetnosti prikaza i autora, kao na gore opisanoj ploči, točno se uočava želja naručioca. Ujedno, prema prikazanoj veduti središta Gornjeg grada gledanog s desne obale rijeke Drave, vidi se »stasanje« umjetnika Johanna Rau iz Münchena. On je i jedini »potpisnik« oslikanih ciljeva. Pored ova dva, skoro istovjetna, prikaza vedute grada s njegovim imenom je signirana i »jubilara ploča« 50. godišnjice članstva Josefa Rittersera s uobičajenim prikazom poprsja slavljenika i društvenih simbola. S obzirom da su na sve tri ploče u gornjem dijelu cilja oslikana poprsja strijelaca, odnosno austrougarskog cara, može se zaključiti da je J. Rau bio slikar i portreta i pejzaža. Nisu, međutim, jasne činjenice da li je Johann Rau boravio u Osijeku ili su naručioci slali želje s narudžbom i predloškom u München. Sigurno je da nije živio u Osijeku, možda je na kratko boravio u njemu. Međutim nije bio učlanjen u Društvo, što se vidi iz popisa članova Inkorporirane knjige, kroz sve godine djelovanja Osječskog građanskog streljačkog društva.

Želje naručioca izražene su i na »jubilarnim pločama« nešto manjeg formata od uobičajenog (30 cm). To su tri ploče s prizorima iz lova. Na prvoj ploči, posvećenoj 50. godišnjici članstva streljačkog kralja Huga Spitzera (1881—1931), prikazana je glava jelena u prvom planu. Na drugoj ploči, posvećenoj 30. godišnjici članstva Viktora Franka, slikovito je oslikan prizor iz lova. Rika jelena je prikazana na streljačkoj ploči napravljenoj u čast 25. godišnjice članstva Čede Plavšića.

PLOČE ZA USPOMENU GRAĐANSKOG STRELJAČKOG DRUŠTVA U OSIJEKU

»Ploče za uspomenu« su bile izložene na streljani, a pobjednici pojedinih streljačkih natjecanja mogli su odabrati onu koja im se najviše sviđela. Na tu odabranu ploču ispisivalo bi se ime i prezime pobjednika i datum streljačke svečanosti. Sudionici bi običavali u takvu »ploču za uspomenu« ispaljivati počasni hitac.

Iako se teško može, po izboru tema, razdvojiti želja naručioca od slobodne imaginacije autora, ipak se može spoznati sugeriranje teme od strane naručioca.

Pretpostavke o sugeriranju teme autoru, čine se dosta uvjerljive dok promatramo ploču »davaoca nagrade« advokata Ignatza Wagnera. (Sl. 4) Na četvrtastoj ploči prikaz je kružni, tako da ploča ima četiri crna prazna polja. Prikazuje nešto puniju božicu Pravde (Temidu) sa zavezanim očima. Očito je da je odvjetnik I. Wagner dao izraditi Temidu — simbol svoje profesije.

S naručiteljem je povezana i četvrtasta ploča s kružnim prikazom grba Slobodnog kraljevskog grada koju je Društvu na »spomen« darovao grad Osijek, a povodom održavanja prvog streljačkog gađanja slobodnog grada Osijeka. Natjecanje je bilo održano 2. svibnja 1830. godine. Ploča je dosta dobro očuvana i u nju je bilo ispaljeno oko desetak hitaca. (Sl. 3)

Građansko streljačko društvo je dalo izraditi za uspomenu grofu Petru Pejačeviću Virovitičkom dvije streljačke ploče. Prva je izrađena i korištena 1833. godine. Danas je u dosta lošem stanju i samo se nazire mitološki prizor. Druga je također četvrtastog oblika, potpuno ispunjene površine, a prikazuje scenu iz bitke. Posebice se ističu graničari i Trenkovi panduri. Kao i prva ploča, probušena je s nekoliko hitaca, a datirana godinom 1899.⁹

Iz 1866. godine je četvrtasta ploča s kružnim prikazom, koju je naručilo Građansko streljačko društvo »Na uspomenu tristogodišnjice Zrinjskog«. Kružni prikaz vrlo vjerno oslikava smrt sultana Sulejmana Veličanstvenog pod Sigetom. Za razliku od većine drugih kvadratičnih ploča, kutni trokuti su sive boje, a izuzetnost ploče je u natpisu koji je napisan samo na hrvatskom jeziku, što je za ono vremensko razdoblje bilo neuobičajeno. (Sl. 5) Osječko Društvo je naručenu ploču postavilo u streljani u Gradskom vrtu u znak proslave značajnog jubileja hrvatske povijesti. O samoj proslavi govori i notica zapisnika u Knjizi inkorporiranih članova Društva.¹⁰

Osječko građansko streljačko društvo je priredilo Kraljevsko gađanje i izradilo »jubilarnu ploču« prigodom četrdesete godine vladanja austro-ugarskog cara Franje Josipa I. Natjecanje je održano od 19. do 22. svibnja 1888. godine. Četvrtasta ploča, naravno nije korištena, a prikazuje na postolju bistu-poprsje cara Franje Josipa. Ispred biste stoji nekolicina građana s cvijećem i s oduševljenjem, koje se primjećuje na licima, veliča cara. Ploča je ispunjena cijelom površinom, a natpis je na njemačkom jeziku.

OSTALI OSLIKANI CILJEVI GRAĐANSKOG STRELJAČKOG DRUŠTVA

Ostale oslikane ciljeve Građanskog streljačkog društva iz Osijeka možemo dijeliti prema temi. Teme su obrađene bez obzira na to radi li se o »jubilarnim pločama« ili »pločama za uspomenu«.

Najbrojniju skupinu čine genre scene. Scene tih ploča mogu se dijeliti na prikaze u interijeru i prikaze u krajoliku. U interijeru su ploče »Djevojka s violončelom« i »Domaćica s mačkom«. Prva ploča je iz 1787. godine i predstavlja najveću vrijednost, jer ne samo da je najstarija ploča, nego je i stvarno prva napravljena i korištena meta Osječkog građanskog streljačkog društva.¹¹ To je okrugla drvena ploča dosta dobro sačuvanog prikaza koji predstavlja unutrašnjost kazališne pozornice. U sredini mete se nalazi djevojka s violončelom, koje je, ustvari, i centar Mete. U donjem dijelu je njemački pisani tekst, koji u prijevodu glasi: »Ako oko čini strijelca, onda Vam ja crno neću pokazati«. U ploču je ispaljeno desetak hitaca. (Sl. 1)

Kružnog je prikaza i ploča koja prikazuje unutrašnjost kuhinje. Domaćica miluje mačku, koja je središte mete, a nalazi se na kuhinjskom stolu. Ploča je također korištena s dosta hitaca, a datirana je 14. listopada 1804. godine. Šaljivi tekst je napisan na njemačkom jeziku u donjem dijelu ploče i odnosi se na strijelce i mačku. Doslovno prijevod glasi: »Vi gospodo, strijelci, uopće ne cijenite moju mačku, iako je ona moje najveće blago.« (Sl. 2)

U krajolik su smještene scene koje su već izgledom šaljive, a tekst potvrđuje smiješnu situaciju. Takove teme su na četvrtastim pločama »Starac s fenjerom«, »Tvrđava i buba«, te »Udvaranje«. Najbolje je sačuvana četvrtasta ploča, kružnog prikaza s temom udvaranja. U živopisnom krajoliku prikazana je šaljiva scena »udvaranja«. Likovi su svi karikirani, a posebice su šaljivo prikazani »promatrači« iza grma. Jedan je nizak i debeo, a drugi visok i mršav. Oni se iza grma »kikoću« i prikazani su u »grču« smijeha. Ploča je dobro očuvana, lijepih i živopisnih boja. (Sl. 10)

Približno je jednake kvalitete ploča »Prizor iz lova«, (Sl. 11) nastala 1885. godine. Krajolik je lijepo prikazan, a u liku lovca i psa dolazi osobito do izražaja ljubav za detalje. Ova ploča, kao i ploča »Akrobate«, (Sl. 12) različita je od svih ploča, jer je izrađena na platnu. Obje se odlikuju sigurnom kompozicijom, a po materijalu njihove autore treba tražiti najvjerojatnije među putujućim slikarima koji su navraćali u Osijek.

Govoreći o likovnoj kvaliteti sačuvanih ploča možemo utvrditi da naručitelji nisu postavljali autorima prevelike zahtjeve. Međutim, ni sami autori se nisu previše trudili, jer su, vjerojatno, bili svjesni činjenice da će im djelo biti izrešetano mecima članova društva. U razmišljanju i jednih i drugih ploče nisu predstavljale umjetnička djela. Nadobudni su ih strijelci zbog vlastite sujete čuvali, a ne zbog likovnih vrijednosti. Autori su tu »potrošnu robu« ostavljali nepotpisanu, anonimnu. Iz toga razloga oslikani ciljevi daleko manje govore o razini onovremenog slikarstva, oni govore o općoj likovnoj razini osječke sredine onoga vremena. Sve ploče, osim dvije, oslikane su na grundiranim daskama komibiranom tehnikom tempere i uljanih boja. Sve su premazane originalnim prozirnim lakom, ali zbog ranijih »neuvjeta« pohrane razlikuju se snažnim kolorističkim akcentima, tako da su neke dobro sačuvane, a na nekima se zajedno s lakom ljušti i boja.

Već na samom početku promatranja primjećuju se razlike u likovnoj kvaliteti. Neke ciljeve je oslikala školovana ruka slikara, dok druge podsjećaju na naivno slikarstvo, a plod su talentiranih ili manje talentiranih amatera bez profesionalnog umijeća.

Prateći historijat i naseljavanje stanovništva u Osijeku i onovremeni osječki tisak saznajemo za putujuće slikare, koji su prolazili ili se naseљjavali u gradu i poput zanatlija nudili svoje usluge i oslikavali streljačke ciljeve.

Jedini izraziti lik je mladolika, punašna Temida koju je naslikala nevješta ruka za modeliranje. Taj anonimni autor je vrlo malo znao o anatomiji, što se posebice vidi po nesrazmjeru dužine i jačine ruke i tijela. Sve to ukazuje da mu je nedostajala umjetnička rutina.

Neki nas pejzaži i genre scene u pojedinostima podsjećaju na bidermajersko slikarstvo.

Jedini poznati autor signiranih meta je Johann Rau. Posebice su zanimljive dvije, od tri potpisane ploče. Na obje je prikazana veduta Osijeka, gledana s desne obale rijeke Drave. S obzirom da su na sve tri ploče u gornjem dijelu kružne mete oslikana poprsja, može se zaključiti da je Johann Rau bio slikar i portreta i pejzaža. Nisu, međutim, jasne činjenice da li je J. Rau boravio u Osijeku, ili su naručioci slali želje s narudžbom i poslogom u München. Sigurno je da nije živio u Osijeku, jer nije bio u članjen u Društvo, što se vidi iz popisa članova kroz sve godine djelovanja.¹²

BILJEŠKE

- ¹ Pravilnik Osječskog Građanskog streljačkog društva, Osijek, 1887, str. 4, Historijski arhiv u Osijeku.
- ² Knjiga inkorporiranih članova Građanskog streljačkog društva iz Osijeka, rukopis, njemački i hrvatski jezik, Osijek, 1809, Muzej Slavonije Osijek.
- ³ Ibid.
- ⁴ »Die Drau« i »Hrvatski list«, godišta pohranjena u Muzeju Slavonije Osijek.
- ⁵ Mr. Zlata Živaković-Kerže, Monografija, »200 godina streljaštva u Osijeku«, Osijek, 1985, str. 68—71.
- ⁶ Ing. Rudolf Franjetić, Spomenspis Građanskog streljačkog društva Kralj Aleksandar I u Osijeku, Osijek, 1924, str. 11—13.
- ⁷ Prof. Vanda Ladović, Oslikani ciljevi Građanskog streljačkog društva u Zagrebu, Zbornik, Iz starog i novog Zagreba, V, Zagreb, 1974, str. 129—130.
- ⁸ Nema podataka u Likovnoj enciklopediji Njemačke.
- ⁹ Ing. Franjetić, Ibid, str. 12.
- ¹⁰ Knjiga inkorporiranih članova Građanskog streljačkog društva u Osijeku, str. 30.
- ¹¹ R. Franjetić, Ibid, str. 11.
- ¹² Knjiga inkorporiranih članova Građanskog streljačkog društva u Osijeku, popis u članjenih strijelaca.

Mr. Zlata Živaković-Kerže

BEMALTE ZIELSCHEIBEN DER BÜRGERLICHEN SCHÜTZENGESELLSCHAFT IN OSIJEK

Zusammenfassung

Die bürgerliche Schützengesellschaft in Osijek wurde im Jahre 1784 gegründet. Die militärischen Verhältnisse der Zeit machten in der Stadt praktische Schußübungen erforderlich. Der geeignetste Platz wo sich die Bürgerschaft versammeln konnte und wo solche Schußübungen durchgeführt werden konnten war die grosse Schießstätte im Stadtgarten.

Im Historischen Arhiv in Osijek und im Museum Slavoniens sind viele Dokumente und Gegenstände erhalten die eine wertvolle Quelle zur Rekonstruktion der Tätigkeit und der Wirksamkeit des ältesten Osijeker Sportvereins vorstellen. Bei dem Schießenverband der Gemeinde Osijek werden auf dem Schießstand »Pampas« viele Gegenstände der Gesellschaft und cca 40 bemalte Schießscheiben bewahrt. Die viereckigen oder runden bemalten Zielscheiben sind nicht nur vom Standpunkt der bildenden Kunst interessant sondern stellen ein wertvolles kulturhistorisches Material vor das von den Verhältnissen und Menschen in Osijek vor mehr als hundert Jahren zeugt.

Die Zahl der dargestellten Themen ist groß. Auf den runden oder viereckigen Tafeln reihen sich einzelne Gestalten, Jagdszenen, Tiere, Landschaften, Scherzkraftszenen, Allegorien, Mythologischszenen u. a.

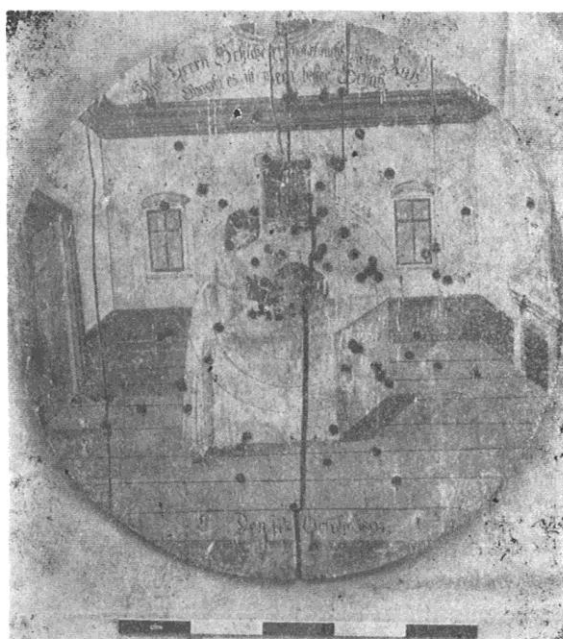
Die Tafeln können in zwei Gruppen eingeteilt werden. Die eine Gruppe bilden die sog. »Erinnerungstafeln« und die andere Gruppe die sog. »Jubiläumstafeln«.

Nur einige Tafeln sind mit Johan Rau aus München signiert und die anderen anonym sind.

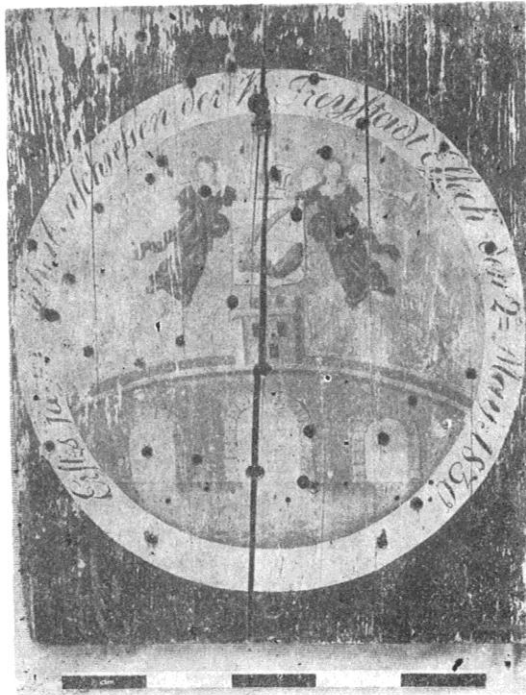
Übersetzung: Marija Malbaša, prof.

Slika 1. Streljački cilj s likom Djevojke s violončelom iz 1787.

Slika 2. Streljački cilj s prizorom »Domaćica s mačkom« iz 1804.

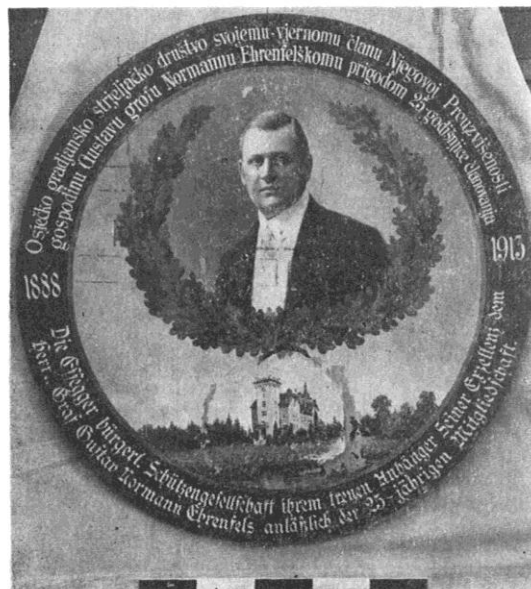
Slika 3. Streljački cilj s grbom grada Osijeka iz 1830.

Slika 4. Streljački cilj s likom Temide iz 1862.

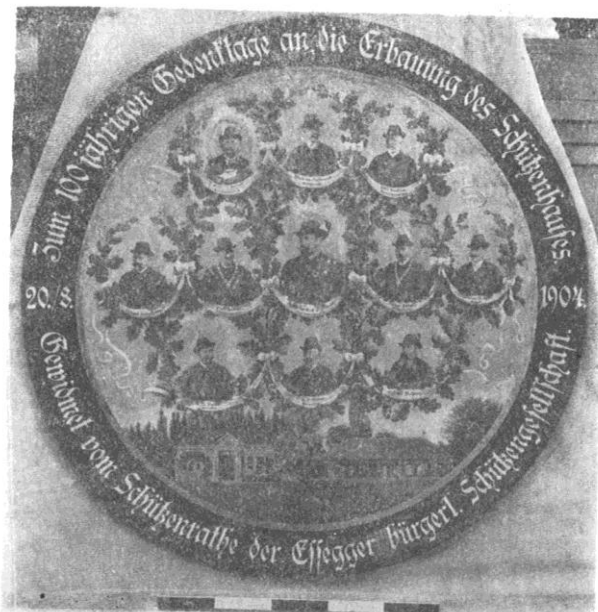
Slika 5. Streljački cilj s prizorom smrti Sulejmana iz 1866.

Slika 6. Streljački cilj s prikazom dvorca i grofa Gustava Normanna iz 1913.

Slika 7. Streljački cilj s prikazom dvorca u Valpovu i likom grofa Theodora dr Pejačevića iz 1898.

Slika 8. Streljački cilj s prikazom streljane u Gradskom vrtu i streljačke uprave iz 1904.

Slika 9. Streljački cilj s vedutom Osijeka i likom Carla Axmanna iz 1909.

Slika 10. Streljački cilj s prizorom »Udvaranja«

Slika 11. Streljački cilj s prizorom lova iz 1885, platno.

Slika 12. Streljački cilj s prikazom »Akrobata«, iz 1885, platno.